

Sygn. akt *XVII AmE 329/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 9 marca 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Spółdzielni (...) z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 19 lipca 2019 r. znak: (...)

1) oddala odwołanie;

2) zasądza od powoda Spółdzielni (...) z siedzibą w W. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 329/19*

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 lipca 2019 r. (znak:(...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (dalej: PE) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (dalej: rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Spółdzielni (...) z siedzibą w W. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r., orzekł, że ww. podmiot w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w: B. przy ul. (...), miejscowości B. przy ul. (...) oraz w Z. przy ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, za co na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy, wymierzył odbiorcy karę pieniężną w kwocie 147.864 zł. (decyzja, k. 5-14).

Odwołanie od tej decyzji wniósł ukarany podmiot, zaskarżając decyzję w całości i wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie wnosząc o zmianę decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucono wydanie jej z naruszeniem przepisów postępowania, tj.:

a) art. 189c w zw. z art. 30 ust. 1 PE w zw. z art. 56 ust. 1 PE oraz art. 68 ust. 1 ustawy Ordynacja podatkowa poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w następstwie powyższego uchybienia pominięcie zasady stosowania ustawy względniejszej dla strony powodowej w dacie wystąpienia zdarzenia skutkującego nałożeniem kary pieniężnej, tj. ustawy Prawo energetyczne w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z 11 września 2015 r., co doprowadziło do niewłaściwego zastosowania art. 56 ust. 7a PE w następstwie czego przyjęto, że dopuszczalne było wydanie decyzji w przedmiocie orzeczenia, że Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektów zlokalizowanych w: B. przy ul. (...), miejscowości B. przy ul. (...) oraz w Z. przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, i wymierzenia Spółdzielni kary pieniężnej w kwocie 147.864 zł, podczas gdy właściwe zastosowanie zasady stosowania ustawy względniejszej prowadziłyby do uznania, iż prawo do wydania decyzji uległo przedawnieniu,

b) art. 189e k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 PE, poprzez wymierzenie kary pieniężnej stronie powodowej pomimo tego, że do naruszenia doszło wskutek działania siły wyższej.

(odwołanie, k. 15-23).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów zawartych w odwołaniu stwierdził, że brak jest podstaw do uchylenia bądź zmiany zaskarżonej decyzji. Podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w tej decyzji, organ wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie, k. 69-80).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W sierpniu 2015 r. dostawa energii elektrycznej do niżej wymienionych obiektów, należących do Spółdzielni (...) z siedzibą w W. (dalej: odbiorca energii), odbywała się na podstawie następujących umów:

- dla obiektu zlokalizowanego w B. przy ul. (...) – umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej 23 lutego 2012 r. z (...) S.A. Oddział w L.; moc umowna została określona na poziomie (...) kW;

- dla obiektu zlokalizowanego w miejscowości B. przy ul. (...) - umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej 2 maja 2014 r. z (...) S.A. Oddział w W.; moc umowna została określona na poziomie (...) kW;

- dla obiektu zlokalizowanego w Z. przy ul. (...) – umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) zawartej 19 stycznia 2012 r. z (...) S.A. Oddział w K.; moc umowna została określona na poziomie (...) kW, a moc bezpieczna na poziomie (...) kW.

(dowód: fakty bezsporne; umowy z zał., k. 36-42, 97-105, 116-132 akt admin.).

Odbiorca energii został powiadomiony przez OSD o obowiązujących go od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej:

- co do obiektu zlokalizowanego w B. przy ul. (...) – pismem z 1 sierpnia 2014 r., w którym moc bezpieczna została ustalona na poziomie (...)kW;

- co do obiektu zlokalizowanego w miejscowości B. przy ul. (...) – pismem 27 lipca 2014 r., w którym moc bezpieczna została ustalona na poziomie (...) kW;

- obiektu zlokalizowanego w Z. przy ul. (...) – pismem z 31 lipca 2014 r., w którym moc bezpieczna została ustalona na poziomie (...) kW.

Odbiorca energii elektrycznej nie kwestionował wielkości dopuszczalnego poboru mocy, przyjętych dla jego obiektów w ww. Planach.

(dowód: fakty bezsporne; pisma OSD, k. 106, 159-160 akt admin.).

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, PSE zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Komunikaty operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego o obowiązujących stopniach zasilania były ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godz. 7.55 i o godz. 19.55.

(dowód: fakty powszechnie znane, bezsporne).

Odbiorca energii – Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. nie dostosował się do wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w następujących obiektach:

- obiektu zlokalizowanego w B. przy ul. (...), w którym wartość przekroczenia od 10 do 12 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,4768800 MW w godzinie,

- obiektu zlokalizowanego w miejscowości B. przy ul. (...), w którym wartość przekroczenia od 10 do 12 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 14,7400000 MW w godzinie,

- obiektu zlokalizowanego w Z. przy ul. (...), w którym wartość przekroczenia od 10 do 31 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 34,0712000 MW w godzinie.

Łącznie w wyżej wymienionym okresie wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego pobór energii elektrycznej w wymienionych obiektach wyniosła 49,2880800 MW w godzinie.

(dowód: fakty bezsporne; Załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – „Pobór mocy i ustalony poziom ograniczeń Odbiorcy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. (...)”, k. 8-16 akt admin.).

Pismem z 7 marca 2019 r. Prezes URE zawiadomił odbiorcę energii o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z powzięciem – na podstawie dokumentów przekazanych Prezesowi URE przez OSD, do którego sieci odbiorca jest przyłączony – uzasadnionego podejrzenia naruszenia przez odbiorcę obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, podlega karze pieniężnej. (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1-2 akt admin.)

W roku 2018 Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. uzyskała przychód w wysokości (...) zł (dowód: rachunek zysków i strat k. 74 akt admin.)

W dniu 19 lipca 2019 r. Prezes URE wydał decyzję, na mocy której wymierzył odbiorcy energii karę pieniężną w wysokości 147.864 zł za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej od 10 do 31 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do trzech obiektów zlokalizowanych w B. przy ul. (...), w miejscowości B. przy ul. (...) oraz w Z. przy ul. (...). Decyzja ta została zaskarżona w ramach niniejszego postępowania sądowego.

Powyżej opisany stan faktyczny nie był sporny między stronami, a Sąd ustalił go w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie niesporna między stronami była kwestia dopuszczenia się przez powoda naruszeń wskazanych w zaskarżonej decyzji, a polegających na niewypełnieniu w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. obowiązku dostosowania się do ograniczeń w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej, w odniesieniu do trzech obiektów powoda, zlokalizowanych w B. przy ul. (...), w miejscowości B. przy ul. (...) oraz w Z. przy ul. (...). Powód nie kwestionował również istnienia podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za tego rodzaju naruszenie. Z tego względu całkowicie niezrozumiałe i bezpodstawne są twierdzenia pozwanego, zawarte w odpowiedzi na odwołanie (str. 15, 17), jakoby powód prezentował w danej sprawie stanowisko, co do braku podstaw do nałożenia kary pieniężnej, w tym by twierdził, że „w dniu 11 sierpnia 2015 r. nie istniał obowiązek określony w pkt 1 decyzji, ponieważ rozporządzenie jeszcze nie obowiązywało”, jak i by powód sugerował, że przepisy rozporządzenia z 23 lipca 2007 r. wymagały wyłączenia śledzenia komunikatów radiowych jednego nadawcy w ściśle określonych godzinach. Tego typu stwierdzenia nie padły bowiem w ogóle w dowołaniu.

Spór dotyczył w rozpatrywanej sprawie dwóch zagadnień, mianowicie, czy prawo do wydania przez pozwanego zaskarżonej decyzji uległo przedawnieniu oraz czy do naruszenia prawa doszło w danym przypadku wskutek działania siły wyższej, co mogłoby stanowić podstawę do przyjęcia, że strona powodowa nie podlega ukaraniu.

Ustosunkowując się do pierwszej w wymienionych wyżej kwestii należy odnotować, że w stanie prawnym relewantnym dla rozpoznawanej sprawy, kwestia przedawnienia kar pieniężnych, nakładanych na podstawie art. 56 Prawa energetycznego, nie została w sposób jasny i precyzyjny uregulowana w przepisach prawa, jak również nie została jednoznacznie rozstrzygnięta w orzecznictwie sądów i organów administracyjnych, czy sądów powszechnych i Sądu Najwyższego (na istnienie takich rozbieżności wskazano – przykładowo - w końcowych rozważaniach zawartych w uzasadnieniu wyroku NSA z 28.11.2017 r., sygn. akt II GSK 2433/13, System Informacji Prawnej LEX nr 2431230; czy w uzasadnieniu wyroku WSA w Warszawie z 30.01.2018 r., sygn. akt VI SA/Wa 1629/17, System Informacji Prawnej Legalis). Różne poglądy w tym zakresie prezentowane są także w doktrynie.

W zakresie unormowania instytucji przedawnienia kar pieniężnych przewidzianych w Prawie energetycznym można wyróżnić następujące cezury czasowe: **(1)** okres od chwili wejścia w życie ustawy Prawo energetyczne do 30 października 2015 r. – tj. okres, w którym brak było jakichkolwiek unormowań w tym przedmiocie; **(2)** okres od 30 października 2015 r. do 2 września 2016 r., w którym na mocy nowelizacji ustawy - Prawo energetyczne z 11 września 2015 r. (Dz. U. 2015, poz. 1618), wprowadzono do niej art. 56 ust. 7a, zgodnie z którym, w sprawach dotyczących kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa; **(3)** okres od 2 września 2016 r. do 1 czerwca 2017 r., w którym na skutek kolejnej nowelizacji Prawa energetycznego z 22 lipca 2016 r. (Dz. U. 2016, poz. 1165), zmieniono art. 56 ust. 7a przez wyłączenie z zastosowania art. 68 § 1-3 Ordynacji podatkowej; **(4)** okres od 1 czerwca 2017 r., w którym -

obok regulacji obowiązującej w poprzednim okresie - znajduje zastosowanie także przepis art. 189g k.p.a., stanowiący ogólną regulację przedawnienia kar pieniężnych w prawie administracyjnym. Zgodnie zaś z tym przepisem:

§ 1. Administracyjna kara pieniężna nie może zostać nałożona, jeżeli upłynęło pięć lat od dnia naruszenia prawa albo wystąpienia skutków naruszenia prawa.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się do spraw, w przypadku których przepisy odrębne przewidują termin, po upływie którego nie można wszcząć postępowania w sprawie nałożenia administracyjnej kary pieniężnej lub stwierdzenia naruszenia prawa, w następstwie którego może być nałożona administracyjna kara pieniężna.

§ 3. Administracyjna kara pieniężna nie podlega egzekucji, jeżeli upłynęło pięć lat od dnia, w którym kara powinna być wykonana.

W ustawie z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (dalej: OP) przedawnienia dotyczy art. 70 i art. 68. Pierwszy z wymienionych przepisów wprowadza ogólny termin przedawnienia zobowiązań podatkowych (przedawnienie egzekucji należności podatkowej), bez względu na to, czy powstały one z mocy prawa, czy z mocy decyzji i zgodnie z brzmieniem jego § 1, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Natomiast w art. 68 § 1 OP przewidziano termin, w jakim organ może wydać decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe i zgodnie z brzmieniem tego przepisu, zobowiązanie podatkowe, o którym mowa w art. 21 § 1 pkt 2, nie powstaje, jeżeli decyzja ustalająca to zobowiązanie została doręczona po upływie 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym powstał obowiązek podatkowy.

W analizowanym przypadku powód dopuścił się naruszenia obowiązku, wynikającego z art. 11 i art. 11d PE, w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. Postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia powodowi kary pieniężnej zostało wszczęte przez Prezesa URE 7 marca 2019 r. Natomiast decyzja w przedmiocie nałożenia na powoda kary pieniężnej została wydana 19 lipca 2019 r. Niniejsza sprawa dotyczy zatem stanu prawnego obowiązującego w pierwszym z wymienionych wyżej okresów, w którym brak było przepisów prawa regulujących instytucję przedawnienia w odniesieniu do kar pieniężnych przewidzianych w Prawie energetycznym. Jak zauważono, już pobieżna analiza orzecznictwa i literatury przedmiotu wskazuje zaś na brak jednoznacznego stanowiska, w ogóle co do możliwości zastosowania w danym przypadku instytucji przedawnienia, a nie tylko - co do wskazywanej przez powoda - możliwości zastosowania przepisów działu III OP, w tym jej art. 68 § 1. Co więcej, nie ustaliła się także wówczas w ogóle jednolita praktyka orzecznicza, co do przedawnienia administracyjnych kar pieniężnych (a nie tylko kar nakładanych na podstawie Prawa energetycznego) na podstawie art. 68 § 1 OP. Natomiast co do kar wymierzanych w danym okresie przez Prezesa URE na podstawie art. 56 ust. 1 PE, to prezentowany jest - między innymi - pogląd, że w tym przypadku nie było możliwości powołania się na instytucję przedawnienia (por. M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, *Prawo energetyczne. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 1352, teza 35; uzasadnienie wyroku WSA w Warszawie z 30.01.2018 r., sygn. akt VI SA/Wa 1629/17, System Informacji Prawnej Legalis). Według innego stanowiska, możliwe było analogiczne stosownie rozwiązań zawartych w przepisach działu III Ordynacji podatkowej, z uzasadnieniem, że kary pieniężne stanowią niepodatkowe należności budżetowe w rozumieniu art. 3 pkt 8 OP, do których znajdują zastosowanie ww. przepisy Ordynacji (tak np. Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu wyroku z 18.08.2015 r., sygn. akt II GSK 948/14 – orzeczenie dostępne na stronie internetowej: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl> oraz wyroku z 21.03.2019 r., sygn. akt I GSK 994/18, System Informacji Prawnej Legalis – przy czym w orzeczeniach tych wypowiedziano się o możliwości zastosowania art. 70 OP; M. Szpyrka, *Kilka uwag o przedawnieniu kar pieniężnych w prawie energetycznym*, IKAR 2019, Nr 1, artykuł dostępny w Systemie Informacji Prawnej Legalis). Natomiast zgodnie z przeciwnym zapatrywaniem, niepodatkowe należności budżetowe to jedynie takie należności, których obowiązek ponoszenia stanowi realizację przepisów prawa, a nie jest wynikiem naruszenia tych przepisów (tak NSA w uzasadnieniu wyroku z 14.11.2014 r., sygn. akt II GSK 1693/13, orzeczenie dostępne na stronie internetowej: <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>). W rozważanej kwestii zaprezentowano także pogląd, o potrzebie odpowiedniego zastosowania w zakresie przedawnienia przepisów prawa karnego, w szczególności art. 101 § 2 Kodeksu karnego (tak Czarnecka i Ogłódek w komentarzu do art. 56 PE, System Informacji Prawnej Legalis).

Sąd orzekający w niniejszym składzie stoi zaś na stanowisku, że skoro w czasie dopuszczenia się przez powoda czynu opisanego w zaskarżonej decyzji, przepisy prawa nie regulowały kwestii przedawnienia kar pieniężnych wymierzanych na podstawie Prawa energetycznego, to należy przyjąć, że instytucja ta nie miała do nich zastosowania. Należy bowiem zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, instytucja ta nie jest konstytucyjnym prawem podmiotowym jednostki, nie można przyjąć, że istnieje konstytucyjne „prawo do przedawnienia”, czy choćby ekspektatywa takiego prawa. To od woli ustawodawcy zależy wprowadzenie danej instytucji do systemu prawnego, w zależności od tego, czy uzna ona za zasadne przedawnienie określonych czynów. Zasada ta obowiązuje zarówno w prawie karnym (istnieje kategoria czynów, które nie podlegają przedawnieniu), jak również w prawie administracyjnym.

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia możliwości zastosowania w rozpatrywanym przypadku w drodze analogii przepisów działu III OP, w tym jej art. 68 § 1, gdyż kary pieniężne wymierzane na podstawie art. 56 ust. 1 PE nie są niepodatkowymi należnościami budżetowymi w rozumieniu art. 2 § 2 i art. 3 pkt 8 Ordynacji podatkowej. Stanowią one wprawdzie dochód budżetu państwa, nie są jednak należnościami wynikającymi ze stosunków publicznoprawnych nakazujących określonym podmiotom świadczenia pieniężne na rzecz Państwa. Kary te są bowiem konsekwencją stwierdzenia przez organ deliktu administracyjnego, stanowią instrument prawa administracyjnego, ale o określonym charakterze represyjnym, są one rodzajem sankcji za nieprzestrzeganie przepisów prawa publicznego. Należy też zauważyć, że na intencję ustawodawcy, by ostatecznie usunąć nasuwające się wątpliwości, co do możliwości ewentualnego stosowania art. 68 OP do kar pieniężnych nakładanych przez Prezesa URE w oparciu o art. 56 ust. 1 PE, wskazuje nowelizacja art. 56 ust. 7a PE, na mocy której od 2 września 2016 r. wyłączono z zastosowania art. 68 § 1-3 Ordynacji podatkowej w stosunku do tego rodzaju kar.

Sąd nie podziela również stanowiska Prezesa URE, iż w danej sprawie znajdzie zastosowanie art. 189g § 1 k.p.a., stanowiący ogólną regulację przedawnienia kar pieniężnych w prawie administracyjnym, a obowiązujący od 1 czerwca 2017 r. Zgodnie z art. 16 ustawy z 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej dany przepis do k.p.a., do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia nowelizacji ostateczną decyzją lub postanowieniem stosuje się przepisy w brzmieniu dotychczasowym. W rozpatrywanym przypadku postępowanie administracyjne zostało wszczęte przez Prezesa URE 7 marca 2019 r., a decyzja w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej została wydana 19 lipca 2019 r., zatem już po wejściu w życie nowelizacji k.p.a., co sugeruje konieczność stosowania w tej sprawie przepisów k.p.a. w brzmieniu obowiązującym od 1 czerwca 2017 r. Niemniej jednak należy zauważyć, ww. art. 16 noweli do k.p.a., jako przepis intertemporalny, odnosi się jedynie do przepisów stricte proceduralnych. Natomiast przedawnienie jest instytucją prawa materialnego. Oznacza to, że art. 16 noweli nie dotyczy stosowania art. 189g § 1 i § 3 k.p.a.

Reasumując powyższe, skoro do naruszeń popełnionych przed 1 czerwca 2017 r., nie stosujemy art. 189g § 1 i § 3 k.p.a., a w czasie dopuszczenia się przez powoda czynu zarzuczonego zaskarżoną decyzją, przepisy prawa nie regulowały kwestii przedawnienia kar pieniężnych wymierzanych na podstawie Prawa energetycznego, to zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie w nie ma podstaw do zastosowania instytucji przedawnienia.

Druga z kwestii spornych dotyczyła w sprawie tego, czy powód dopuścił się zarzuczonego naruszenia wskutek działania siły wyższej, co mogłoby stanowić podstawę do przyjęcia, że strona nie podlega karze pieniężnej. Zgodnie bowiem z art. 189e k.p.a., w przypadku gdy do naruszenia prawa doszło wskutek działania siły wyższej, strona nie podlega ukaraniu. Siła wyższa (*vis maior*) nie została definiowana w przepisach prawa. Definicja tego pojęcia została natomiast ukształtowana przez orzecznictwo i doktrynę, skłaniające się ku tzw. teorii obiektywnej siły wyższej, zgodnie z którą za siłę wyższą uważa się takie zdarzenie pochodzące z zewnątrz, które ma charakter nadzwyczajny (nie da się przewidzieć), a którego skutkom nie można zapobiec nawet przy dołożeniu najwyższego stopnia staranności. Chodzi tu zatem o zdarzenie, które charakteryzują trzy następujące cechy: zewnętrzność, niemożliwość jego przewidzenia oraz niemożliwość zapobieżenia jego skutkom.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do uznania, by w związku z wprowadzeniem w sierpniu 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, wystąpiło zdarzenie stanowiące siłę

wyższą, wykazujące obiektywne cechy zdarzenia zewnętrznego, niemożliwego do przewidzenia przez powoda, jak i niemożliwego do zapobieżenia przez niego. Jak słusznie bowiem zauważył pozwany, powód, jako strona umów dotyczących dostarczania do jego obiektów energii elektrycznej, miał pełną świadomość możliwości wprowadzenia tego rodzaju ograniczeń i spoczywającego na nim obowiązku dostosowania się do nich. Wskazywana przez powoda specyfika wykonywanej przez niego działalności (skup i przetwórstwo mleka), uniemożliwiająca jego zdaniem, wprowadzenie natychmiastowych ograniczeń w poborze energii, nie uzasadnia przyjęcia, że w danym przypadku wystąpiła siła wyższa. W ocenie Sądu, to powód powinien zadbać o to, żeby w umowie, na podstawie której dostarczana jest energia elektryczna oraz w planach wprowadzania ograniczeń uwzględniono wartości mocy, w tym wartość mocy bezpiecznej, na poziomie zapewniającym prawidłowe funkcjonowanie prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii, albowiem to powód posiada wiedzę o procesach technologicznych i innych okolicznościach związanych z poborem energii elektrycznej w użytkowanym obiekcie i do powoda należy zapewnienie jego przedsiębiorstwu prawidłowego funkcjonowania. Wobec powyższego, ***wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków A. N. i B. K.*** należało oddalić, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., jako zbędny, gdyż został powołany dla wykazania faktów nieistotnych dla rozstrzygnięcia. Powód jest profesjonalistą, a zatem dotyczą go podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powód powinien zatem w taki sposób prowadzić działalność, aby nie naruszać przepisów prawa. Podejmując zaś decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy ustalonego dla jego obiektów, powód musi liczyć się z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE. Biorąc pod uwagę powyższą argumentację, brak jest podstaw do zastosowania w danej sprawie art. 189e k.p.a. i odstąpienia od wymierzenia powodowi kary pieniężnej.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska